

صفحه اول	مطری	۳
صفحه دوم و سوم	"	۴
صفحه چهارم	"	۱

سالانه	۵۰
ششماهه	۲۵
سه ماهه	۱۰
داخه	۵۰
خارجه	ملاوه اجرت پست

مرد آزاد

یا و داشت یومیه

۱۸ حمل

هیئت ائتلاف تشکیل شد - سی و یک نفر بیشتر ندارند. دوسه نفر وجیه الله روزی چند مرتبه تکرار میکنند:

دولتی که بیش از یک نلک مجلس مخالف دارد باید برود = این اکثریت دولت نگهدار نیست.

این حکایت سه چهار ماه قبل است.

حیف نبودید تا شا کنید دوسه نفر سیاست باف معروف - بقول یکی از رفقا «متولی ها» با یک ملاحظه مخصوصی در این زمینگیان میگردند که در هیچ کتاب حقوق نظیر نداشته سهل است در چنه هیچ گل مولای هر مثل ان پیدا نمیشد

اقایان از ابرار دولت تعجب میکردند - مسئله لزوم استعفای گابینه بنظرشان قطعی بود - مگر باسی و یک نفر مخالف هم می شود حکومت کرد.

روز استیضاح آمد با چهل و هفت نفر طرفدار دولت از گردنه استیضاح گذشت. سی و یک نفر ورقه ای دادند.

فریاد متولی ها بلند شد. با شازده ولی اکثریت ماندن زوراست حکومت مشروطه کردن نیست چرا استعفا ندهید.

این اصول عقاید سه چهار ماه قبول بود = امروز همان متولی ها معتقد بقاومت شده اند!

با وجود بودن یکی دو نفر محبوب دست اراکه دولت میداند که اکثریتی فرگار نیست.

چند روز قبل یکی از لویج دولت در شرف رد شدن بود - موافقین حکومت را ترس بر داشت لایحه را از دستور خارج کردند تا ضمنشان اشکار نشود.

پرویز در انتخاب منی مراقبتین بیش از سی و نه رای نداشتند و در مقابل چهل و پنج رای مخالفین مغلوب شدند.

خلاصه در اقلیت افتادن دولت از سرا پاسی مجلس پیدا است.

با اینهمه حکومت باقی است! ما با قاضی مستوفی که دیر با زود خواهند رفت کار نداریم.

البته ایشان که بمقام ریاست وزرا اهمیت ننیدند اگر مانده اند لابد نظر بعقیده محکمی است که به خود دارند - مسلم خیالی میکنند مصالح مملکت محتاج به حسن تدبیر و فحایت ایشان است.

ولی ان سیاست مدار ها سیه خوش مزنی که در گابینه سابق شازده رای اکثریت را کافی برای حکومت نمی دانستند چه میگویند?

منطقان روزشان چه بود - حرف حساب امروز شان چیست?

احتضار دولت هنوز تمام نشده. ولی آثار مرگ پیدا است بی حوصلگی نباید کرد

داور

سیاست و خارج

مض افغان تان

بعضی از فلاسفه معتقدند که در تاریخ مال عالم اشخاص عامل مؤثر و مهم نیستند حوادث و سوانح روزگار عکس این عقیده را نشان میدهد.

در این دو سال اخیر - در همسایه کی ما - اتفاق بزرگی رخ داده که ما مثل همیشه اوقات - متوجه آن نشده ایم افغانستان - پراهنمائی امیر جدید اش اعلیحضرت امیرامان الله - از گوشه انزوا خارج شده - عادات و سبک زندگانی کهنه خود را کنار گذاشته و داخل در جرکه مال عالم شده است.

این مملکت - که هیچ بیکانه از آن عبور نکرده - فهمیده است که افزوا روزی باعث هلاکتش خواهد شد افغانی حس کرده است تا زمانی که گوشه نشین باشد باز چه رقابت همسایگانش خواهد بود و این جهت - عوض اینکه بگذارد روس و انگلیس مقدراتش را تعیین کنند - چنانکه در ۱۲۶۴ هجری کردند - بجای

اینکه از یکی از آنها منتمری سالها به دریافت دارد (از ۱۲۹۰ از انگلستان سالها به شش سرور روپیه ما خود مبداشت و در ۱۲۷۰ این مبلغ مضاعف شد) سعی می کنند داخل در سیاست عالم شود.

دیروز آژانس (رویتر) خبر داد که حالیه مشغول ساختن راه آهنی هستند که از طریق کردنه خبیر - شهر کابل را به هندوستان وصل خواهد کرد.

افغانستانی که از ما فقیر تر است - اهالی اش کمتر از ایرانیان متحدالخیال و متجانس هستند - داره پیدار میشود و سایل رقی و نهالی خود را فراهم می سازد. ما کی اشخاصی را زمام دار خواهیم کرد که قوه فهم مسائل را داشته باشند و ایران خراب را آباد کنند؟

مصرف نفت

در مقالات گذشته درجه اهمیت نفت و مصرف دائم آن را تذکر کردیم. در این مقاله میخواهیم مقدار ذخایر نفت دنیا را خاطر نشان نموده و با مقدار مصرف آن مقایسه کنیم.

هر چند علاه این مقاله غیر مقدور بنظر میاید ولی اصولا میتوان آن را به صورت ذیل تحت مطالعه در آورد:

مصرف میکنم مقدار مصرف نفت دنیا به ۷۹۰ میلیون چلیک (مطابق مصرف سال ۱۹۲۱) متوقف بماند و مقدار ذخایر نفت هم محدود باشد بجهان مقداری که تا اکنون کشف شده است در صورت آن آیا تا چند سال دیگر نفت خواهیم داشت؟

متخصصین امریاتی ذخیره نفت دنیا را از اینقرار تخمین زده اند:

انارونی	۷
سایر ممالک	۴۹
جمعا	۵۶

پس به قیاس فوق اینمقدار نفت ذخیره برای ۷۴ سال کفایت خواهد کرد در صورتیکه اطلاعات ما اگر نسبت بمناجم نفت عالم که جدیدا کشف نواند شد ناقص باشد - این مطالب از روی اطلاعات گذشته بخوبی مبرهن است که مصرف نفت در عالم پیوسته روی بتزاید دارد.

چنانکه در مقاله گذشته متذکر شده ایم احصائیه بنا نشان میدهد که تاکنون مصرف نفت در هر دهسال دو برابر شده است و حساب کردیم که هرگاه فروش کنیم مصرف نفت در آنجهت بیش از آنچه که در گذشته زیاد یافته متزاید نشود فقط در هر دهسال دو برابر کرد مصرف آن در سال ۱۹۴۰ به ۲۷۸۰ میلیون چلیک خواهد رسید.

از این حساب هم می گذریم حد اقل مصرف نفت را میزان قرار می دهیم و فرض می کنیم که تا سال

۱۹۴۰ یعنی تا ۱۷ سال دیگر مقدار مصرف نفت دنیا بطور متوسط فقط سالی یک میلیارد چلیک باشد و از آنسال بیستم مقدار مصرف نفت را به ۲ میلیارد ۷۸۰ میلیون ملین متوقف بدانیم و نفت جدیدی هم کشف نشود و مقدار ذخیره نفت همان ۵۶ میلیارد چلیک که در فوق ذکر شد باشد در این صورت نفت دنیا فقط برای ۳۲ دیگر کافی بوده و در سال ۱۹۵۵ بکلی تمام خواهد شد.

این حساب ها نتیجه مطالعات اهل فن است و مورد تأمل و تردیدی نتواند بود.

بازی دنیا بیش از ۳۲ ذکر نفت نخواهد داشت - مگر اینکه معادن جدیدی کشف و یا بجای نفت سواد و یا عوامل دیگری یافت شود یا این که در مصرف نفت خیلی صرفه جوئی نمایند در هر حال آنچه تا فقط بد مورد تأمل و وقت بخت با شد وقت نفت و اهمیت موارد استعمال آن که در پیش متذکر شدیم نفت را یکی از مواد عزیز الوجود دنیا نموده و بدرجه مطلوب و مرغوب کرده که میتوان گفت که سرمایه فقط برای آنچه ملک دنیا اهمیت جهانی دارد در آنچه نفت هنگام جنگ بزرگترین اسلحه است که هر ملت نداشته باشد جنگ نکرده مطلوب است.

و در موقع صلح هم هر ملت که از نفت محروم باشد در میدان اقتصادی محکوم بمغلوبیت خواهد بود.

تجددات ملل جهان برای تحصیل منابع نفت فقط برای منافع مادی آن نیست بلکه اساس اینهمه که ممکن ها حیات ممالک است که بخاطر آنچه تهدید میشود

قانون استخدام

معلمین

اینک ماده ۲۹ طرح پیشنهادی: (همه معلمین رسمی میتوانند در غیر اوقات تدریس مدارس در هر محل مشغول تعلیم عمومی یا خصوصی شده اجرت در یافت دارند)

معالم نسبت مقصود از (اوقات تدریس مدارس) چیست! اگر منظور ساعاتی است که مدارس دائر است این ماده بر خلاف عدالت و انصاف و در هیچ نقطه عالم سابقه ندارد. چگونه میشود مثلا معلم مدرسه عالی را که باید فقط هفته ای پنج شش ساعت تدریس کند - در مابقی اوقات آزاد نگذاشت و گفت اگر بخواهید در جای دیگر تدریس کنید باید بعد از تعطیل مدارس باشد؟ بعقیده ما بجای اوقات تدریس مدارس (باید نوشت) اوقاتی که در مدارس دولتی مشغول تدریس اند) با ماده ۳۰ که وزارت معارف را مأمور اجرائی قانون میکند طرح پیش نهادی تمام میشود!

قبل از ختم این سلسله مقالات باید يك مسئله را خاطر نشان کنیم. در مقاله نمره ۱ و نمره ۲ نوشتیم که طرح پیشنهادی راه تمول از وضعیت فعلی بوضعیتی که قانون استخدام معلمین ایجاد میکنند بدست نداده و ضمنا شمه از آنچه در آن مقاله میشد گفت تذکر دادیم. اینک که وضع درجه بندی معلمین هر طبقه کاملا روشن شده باید نشان دهیم چگونه معلمین فعلی را باید داخل درجات ۵ کانه نمود تا ترتیب حقوق و نفاذ آنها نیز معلوم شود بعقیده ما در نقاطی که مدارس دولتی باز و اشخاصی مشغول تعلیم اند - ولی در تمام در دست ندارند باید حداکثر توقف در هر درجه را مدرک قرار داده بر حسب عده سنوات خدمت چه در مدارس دولتی و چه در مدارس شخصی (که بنظر مدارس ملی مینامند) درجه آنها را تعیین کرد. مثلا اگر دوازده سال خدمت کرده اند در درجه سوم جای داده میشوند سایر شازده سالی معلوم بوده اند در درجه دوم و هكذا.

ولیکن چنانچه این اشخاص دیلم در دست دارند باید حد وسط توقف را یعنی معدل حسابی حد اقل و حداکثر - که ۴ سال نباشد - فاخذ گرفت و درجات آنها را تعیین کرد.

آنچه بنظر ما غیر منصفانه در طری مقالات مسلسل کفایت حال نوبت واضعین قانون است که نظریات ما را مورد توجه خاصی قرار دهند.

در خانه باید امتحانات خود را از کلمه معلمین نهران و ولایات - که اظهار موافقت با عقاید ما کرده و ما را تشویق بشیر مسأله معارفی نموده اند - تقدیم داریم و به آنها تژده دهیم که خوشمختانه مقامات صلاحیت دار عطف توجه بنظریات ما کرده و آنها را در موقع رعایت خواهند نمود.

صدیق اعلم

دارالشوری ملی

خلاصه مذاکرات مجلس سوم یکشنبه ۱۸ حمل ۱۳۰۲

مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مدرس نایب رئیس اول تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد آقای حاجری زاده شرح مفصلی در لزوم انجمن های ایالتی و ولایتی بخصوص در موقه انتخابات بیان نموده ضمنا تقاضا نمودند که از طرف مجلس بدولت

نشوق محصلین

بنکی امام - سه روز قبل که روز سهزده بود حکومت ساوجبلاغ با مامورین دولتی بقتل رفته و برای نشوق مدیر مدرسه فتندو شاگردان بمدرسه دولتی وارد شدند امتحانات اطفال را در پیش رفت تحصیلات کلاس دو و سه موجب شایان قدردانی شاگردان با مشق نظامی در حرکت و خواندن سرود عده از روسای فتند که کلبه از علما و غیره بودند حضور داشتند

حرکت بطهران

فهر روز کوه - حکومت بعنوان مرخصی ده روزه بطهران حرکت و در غیبت خود امورات را بتحصیلدار مالمه واگذار نموده

نزل قیمت غله

اهر - دوسه روز است باران برف قاطی دائم می بارد و اسباب امیدواری رعایا شده غله هم نازل فاحش کرده از طرف حکومت نرخ برای نان معین شده یک من دو عباسی تخفیف دادند

اخبار خارجه

بملاحظه اختصار در ذیل اخبار رویت فقط حرف (ر) و اخبار بی سیم مسکو (ب. م.) و اخبار بی سیم پاریس (پ. ب.) نوشته میشود

مسکو - در یازدهم فوریل مجامع خلیفه بیخون و خلیفه ازسوی و در بیست و نهمین امور روحانیون شروع می گردد خلیفه بیخون متهم است که با تشکیلات مختلفه سلطنت طایمان دارای روابط و مناسباتی بود از اطاعت باجگام سرپیچی کرده و برای نبل بمقاصد ضد انقلابی از عقائد مذهبی استقا ده کرده که بدین وسيله درین پیروان مذهب افکار انقلاب جویانه برای خلع حکومت ساوئی ایجاد کند

اساس اتهام بیخام ها و مرشولانی است که بیخون به روحانیون فرستاده و با اعمال وهن بر رژیم ساوئی از آسما دعوت کرده است که در مسئله ضبط جوهرات کلبهها با بنفوت قحطی زدگان مخالفت و مقاومت کنند و برای فتح کارد ابيض دعا و نماز گذارند

مشارالیه باروچانیون ولایاتی که در اشغال کارد ابيض بود روابطی داشته و با کلبههای کار کوربتک که روحانیون سلطنت طلب خارجه هستند دارای مناسباتی بوده است سایر متهمین در معاونت و مساعدت مستقیم متهم می باشند

مسکو - روزنامه ایزوستیا متذکر میشود که استقرار رژیم ساوئی در کرچستان با موفقیت شایانی صورت میگردد اجرای اصلاحات زراعتی که در نتیجه آن متجاوز از چهل هزار دهاقین املاک ملاکین بدعاوقین منتقل گردید و همچنین نوسه اقدامات نشر تمدن و معارف در مملکت های خراب و ایجاد خطوط آهن جدید و بالاخره حسن اداره دولتی موجب

گردید که حکومت ساوئی نفوذ بزرگی بین اهالی کرچستان بدست آورد در نتیجه این وضعیت حزب منشویک بکلی متلاشی گشت و دستجات زیادی از کارگران و دهاقین داخل صفوف حزب کمونیست شدند (ب. م.)

خارک - جلسه کنفرانس حزبی اوکراینی که رفیق تروئسکی در آن حضور داشت منجر به نمایشانی عظیم گردید که کارگران بمطرف کارخانجات خارکف تریب داده و نمایندگان خود را برای اظهار تریکات بکنفرانس اعزام نمودند نطق رفیق تروئسکی وجد و شغف فوق العاده بین کارگران بمطرف تریکات نمود (ب. م.)

مسکو - در جواب یادداشتی که رفیق ایتوینف بدولت رومانی ارسال نموده و بواسطه معانعت اولیای امور رومانی از استخراج سفالین روسی از رود خازنه دنتتر که در سال ۱۹۱۹ رومانی غرق کرده بود اعتراض نموده اخیراً دولت رومانی یاه داشت جوابیه ارسال نموده و پیشنهاد کرده است که روسیه و رومانی هر یک نمایندگان انتخاب کنند که برای عقد موافقتی در این زمینه در خود محل قضا برانجت مطالعه قرار دهند (ب. م.)

مسکو - شورای کل اتحادیه های صنعتی روسیه اخبار از بعضی اعضای جامعه ملی کارگران امریکاکه طرفدار شناختن روسیه ساوئی هستند و همچنین از دیزو لیدر کارگران راه آهن دعوت کرده است که مسافرتی بروسیه داشته و با تشکیلات کارگران روسیه آشنا شوند (ب. م.)

مسکو - قرار است ازانس نائیب سابق وزارت تجارت انگلستان که کالبه یکی از مدیران اداره سانطروسایوزور لندن است به مسکو وارد شود (ب. م.)

مسکو - اطلاع واسله راجع به خات مزاجی رفیق لنین حاکی است درجه حرارت ۳۶.۶ ضربان نبض ۹۴ نفس ۳۴ عوارضی که در سمت چپ ریه ظاهر شده بود تقریباً رفع گردیده است خات عمومی مزاجی خوب است (ب. م.)

مطبوعات خارجه

هوا پیمای محرک بالذات چندهنه است که شهرت دارد هوا پیمای هائی محرک بالذات یعنی بدون داشتن ناخدا و مکانیکچی بمعرض تجربه و نمایش گذارده شده است

این قسم وسيله نقلیه البته خیلی قابل توجه بوده و بمبار غریب بنظر می آید ولی باید دانست که ایجاد آن نازکی ندارد در سال ۱۹۱۲ سفاین و حتی تحت البحرهای بدون ملاح و ناخدا اختراع گردیده و اینعمل در بحریه موقع مشق و نمایشها برای نشانه نبرهای نوب بمبار معمول و متداول میباشد

آلمانها در موقع جنگ غالباً تحت البحرهای صغیر الحجمی که بوسيله زیرین ها هدایت میشدند در مواقع و محلهای بمبار خطر ناک بکار میبردند در سواحل بلژیک و پادو غالبه مکرر این قبیل تحت البحرها دیده شدند که خدمات عمده به آلمانها نمودند همچنین در همان مواقع جنگ و خصومت بالونها و هوا پیمایا دیده شدند که از دور در فضاها هدایت گشته و برای به نوب بسقن مواقع دشمن در هنگام شب بکار میرفتند

با اینحال اداره کردن و هدایت هوا پیمایا در جو با وجود اختلال هوا و باد و طوفان خالی از اشکال نبود و قدرت ناخدا است که میتواند آنرا به جانب مقصود سالم وبدون خطر سوق دهد و بهین واسطه وجود ناخدا در هوا پیمایا لازم بنظر می آید ولی از معجزات علوم جدید غافل نتوان بود اکنون در هوای آرام بوسيله آلات مخصوصی موازنه حرکت هوا پیمایا کار بسیار عادی و ساده شده و از این رو میتوان تصور کرد که بزودی به هدایت هوا پیمایا دور نیز موفقیت کامل حاصل خواهد شد

ملاحظه کنیم بجه وسيله شخص می تواند از روی زمین بدون هیچ گونه واسطه و رابطی هوا پیمایا را در آسمان بحرکت انداخته و بر حسب میل وارد خود هر گونه حرکت پیچ و خم و بالا و پائین که بخواهد یدان بدهد اینها نیز (امواج هرزی) که بانواع واقسام مختلفه در لاکراف و الفن بی سیم بکار میبرد مؤثر اصلی بوده و مقام مهمی را حائز است فرض میکنیم که علامات بی سیم که بوسالی معارفی نقل و انتقال میباشد همان وسایل به ساحل هوا پیمایا منتقل شوند - این امواج همان طور که در پرده تلفون و یا چکش آلت قبول لاکراف فوری مؤثر است باسانی میتوان تصور کرد که جریان یک میل الکتریکی را نیز که در هوا پیمایا برای بحرکت آوردن یک محرک کوچک الکتریکی قرار داده شده می تواند قطع نماید و بدین ترتیب هرگاه ستون این محرک به دست دستگاه حرکت هوا پیمایا متصل باشد آنرا بحرکت آورد

و در هر دو فقه که جریان الکتریکی قطع میشود بکمک بوسيله یک فنر آلت به حالت اولیه بر گشته و مجدداً جریان را برقرار می نماید

آشنایان به ترتیب لاکراف بی سیم میدانند که آلت قبول این لاکراف هر یک برای یک فاصله معینی می باشد که از آن دور تر و یا نزدیکتر را نمی پذیرد حالا تصور کنیم که چندین آلت قبول لاکراف بی سیم در کنار یک هوا پیمایا قرار داده شود که هر یک به جهت مسافت مختلف امواج مقرر شده و هر کدام از آن ها بالاتر متوجه محرک و استقامت هوا پیمایا متصل بوده باشند و در این حالت بدیهی است ارسال هر قوه لاکراف بی سیم یکی از آن آلات مؤثر گشته و در دیگران اثری نخواهد داشت

و بدین قسم میتوان بواسطه ارسال قوای مختلفه لاکراف بی سیم در آلت های

دستگاه ناوبرات و خدمات لازم را احداث نموده و بمیل و اراده خود از دور یک هوا پیمایا حرکت داده و هدایت کرد

در حقیقت این یکی از نتایج خارقی اعاده و معجزات مخابرات علوم جدید است

ولی خیلی زود شفته این فکر نباید شد چرا که امواج هرزی غالباً در فضا تقاطع نموده و یکی دیگری را از ناظر باز مبدارو کار را خراب می کنند ا مطلقین میدانند که چه موانع

و متکسلائی برای حسن جریان امواج مزبور در جو موجود است بهر جهت این طریق استعمال نازده لاکراف بی سیم شاید نیز در جنگ موقع دیگری نداشته باشد

آیا نتیجه علوم و صنایع باید کلابان جا منتهی شود ؟

برخلاف آنچه که در جنگ جهان کبر اخیر مشاهده شد خیلی اسباب خوش وقتی است که عده زیادی از علمای هند که برخلاف این عقیده را معتقدند که هر نو و

نکه کنفرانس

د راصول تعالیم علمی

پدا کوژی پر اتیک

که توسط آقای صدیقی اعلم در دار الفنون داده شده - از هزار و پانصد جلد که وزارت معارف بطبیع رسانده فقط یک صد جلد باقی مانده و از قرار جلدی چهار قران در کتاب خانه سعادت بفروش میرسد

نزه اعلان ۵۴ [شرکت شاهنشاهی اعلانات] ۵-۳

بیمعت خریداری ملی آریا

نمایش شاه عباس کبیر

پس شاه عباس کبیر که البته برای صاحبان ذوق های سرشار مستغنی از وصف است در اواخر حمل بتوسط بهترین آکتور و آکتوریهای شهر و زهر بیمعت خریداری ملی آریا بمعرض نمایش گذارده می شود و عجائبات مرکز فروش بلط (تا اعلان ثانوی شب نمایش در نقاط ذیل است) : سرچشمه جنب کوچه میرزا محمود وزیر شهباز فروشی غلامحسین خان لشکری : جنب سرچشمه سامانی شرق : خیابان نیکارستان جنب عمارت معبودیه : دفتر روزنامه آریا : ناصریه دارالتجاره کاشانی : ناصریه مقارنه یک کلام : لاله زار مقارنه نقیسه : لاله زار دفتر کراند هتل : بازار حجره آقای مدیرالضایع : سیزده میدان خضار نفاخته کورس اخوان :

این پس گرانهها در غالب قطعات تمدن دنیا بمعرض نمایش گذارده شده است و از مسافت بعقیده مردمان صاحب ذوق خود را بمجمل نمایش رسانیده در این نمایشی ذی قیمت بهره مند شده اند و البته جای آن است که اهالی طهران از خریداری بلط دریغ نرموده و این شب سعادت مند را از دست ندهند

نمره اعلان ۵۷ دفتر روزنامه آریا ۵-۱

بورس لندن

قیمت اصای قیمت حاضره

تکنی	پنس	شلینگ	لیره	پنس	شلینگ	لیره
سهام بانک شاهنشاهی	-	۱۰	۶	۶	۱۷	۶
قرضه ۱۹۱۱ دولت ایران	-	-	۱۰۰	-	-	۶۹
معارف کیمانی نفت جنوب	-	۵	۳	۹	۳	۴
معارف جدید	-	۱۵	۴	۴۱	۱۹	۳

بورس طهران		بورس پاریس	
خرید	فروش	لندن	نویورک
۴۹-۷۵	۵۰-۲۵	۱۰۰-۱۱۱	۱۰۰-۷۵
۴۹-۶۵	۵۰-۱۵	۷۲	۲۳۲
-	۲۰۳	۱۰-۷۵	۲۷۸
۱۰-۵۰	۱۰-۷۵	۳۳۱	۳۳۹

مطبوعه بو سفور شنبه (۲)